

Bevaringsforeningen for Præstø og Omegn

Præstø Kirke, set fra Østerbro. Foto: Sven-Erik Petersen

Nyhedsbrev

Marts 2013

Generalforsamling 2013	2
Årets bevaringspris	3
Den hegnede have på Nysø Gods	4
Kulturarven og Præstøs sjæl er blevet filmet.	5
Nyt forslag til Kommuneplan 2013-2025	6
Nedrivningspuljen	7
Kontakt bestyrelsen	8

Generalforsamlingen 2013 og bestyrelsens konstituering.

I sin formandsberetning understregede Karen Margrethe Olsen bl.a. betydningen af, at Skilte og Facadevejledningen overholdes af såvel private som forretningsdrivende og, ikke mindst, at Vordingborg kommune lever op til sit ansvar for, at vejledningen overholdes.

Kommunen har netop fastsat en områdeopdeling af Præstø midtby, som skal ligge til grund for den nye lokalplan som er under udarbejdelse. Det er af afgørende betydning, for det endelige resultat, at de kvaliteter, og den sårbarhed, som er beskrevet i kommunens kulturarvsscreening, nøje bliver afspejlet i denne områdeopdeling og den endelige lokalplan. Kun på denne måde kan det smukke købstadsmiljø bevares og udvikles til gavn for bosætningen, handlen og kvalitet i hverdagen.

På det første bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig. Karen Margrethe Olsen blev genvalgt som formand. Se den øvrige bestyrelse på bladets bagside.

Anders Madsen har på grund af stort arbejdspress besluttet at trække sig fra bestyrelsen. Suppleant Per Jørgensen, er derfor indtrådt i bestyrelsen. En stor tak til Anders for det altid gode og smittende humør, arbejdet i bestyrelsen og på lageret ved Beldringe. ”Vi håber, at du på et senere tidspunkt kan træde

ind i bestyrelsesarbejdet igen”, siger Karen Margrethe Olsen.

Referat fra generalforsamlingen kan læses på hjemmesiden:

www.bevaring-præstø-og-omegn.dk

Husk at betale kontingent

Medlemskontingent koster 150 kr. for enkeltmedlemmer (en stemme) og 200 kr. for et husstandsmedlemsskab (to stemmer). Med denne udsendelse er der vedlagt et indbetalingskort, som foreningen håber at du vil benytte. **Husk at anføre tydelig navn og adresse på alle de af husstandens medlemmer, der dækkes af kontingentet.** I 2012 havde vi desværre et par indbetalinger, som vi ikke kunne identificere.

Årets bevaringspris 2013

Formanden overrækker en akvarel, malet af Per Henriksen, til Poul Markussen. Foto: KMO, feb. 2013.

Adelgade 75—før, foto KMO, feb. 2013

Adelgade 75—efter, foto KMO, feb. 2013

Bevaringsforeningen for Præstø og Omegns bygningspræmieringspris gik i år til Linda Fischlein og Poul Markussen, der har istandsat ejendommen Adelgade 75 i Præstø.

”Gesimserne omkring vinduesblændingerne, plastikvinduerne med kunstige sprosser og ”overtryksruder” samt den utilpassede dør, skæmmede huset. Desværre ser vi alt for mange huse bliver skamferet af nye, utilpassede vinduer og døre, der ikke tager det mindste hensyn til husets byggestil og arkitektur. Bevaringsforeningen glæder sig over, at I har givet huset en fin og velproportioneret facade, der er en prydding for hovedgaden” sagde formanden, Karen Margrethe Olsen på generalforsamlingen i forbindelse med overrækkelsen af årets præmie.

Kolofon:

Nyhedsbrevet udgives af Bevaringsforeningen for Præstø og Omegn.

www.bevaring-præstø-og-omegn.dk

Ansvar. redaktør:

Karen Margrethe Olsen (*kmo*), Torvet 13, DK-4720 Præstø

Forside-illustration:

Den hegnede have på Nysø Gods

*Det imponerende , enkle stakit på ca. 700 m om Nysø have, bliver løbende vedligeholdt.
Foto: KMO, marts 2013*

Ordet have kommer fra oldnordisk, *hagi*, som oprindeligt betyder gærde. Senere indgæret areal som også kaldtes urtegården, kålgården eller abildgården.

I Danske Herregaardshaver 2, Nysø 1931 kan læses følgende:

”Nysøs have er den ældst bevarede barokhave i Danmark. Havens anlæggelse har været kostbar og det fortælles: ”at dens Anlæggelse kostede een Skilling mere end Bygningen, uden at man dog faar noget nærmere at vide om, hvad dennes Opførelse beløb sig til”.

Uden ændringer er Nysøs have ikke sluppet gennem den lange tid, der er gået siden anlægget stod færdigt omkring 1673. Vigtige træk er heldigvis bevaret.

”Det hele samlede Anlæg kom til at bestå af tre Hovedelementer, adskilte, men dog med Kunstens Hjælp sammenkædede til en Helhed. De tre hovedelementer er i Rækkefølge fra Nord til Syd: Ladegaard, Palæ og Have og de blev samlede efter en gennemløbende Hovedakse. Anlægget blev tillige aksefast, i det Hovedaksen tydelige betones af Gennemkørslen midt i den nordre Længe af Ladegaardsanlægget af Døre

midt i Hovedbygningens Hovedfløj saavel mod Gaarden som mod Have, og endelig, for selve Havens vedkommende at det brede Bælte, der er trukket midt end gennem dem. Det store Stræk i Anlægget er ikke til at tage fejl af. Det giver sig tydelige nok til Kende i Hovedaksen, spændende over en Distance paa ca. 345 meter.

Til haveanlægget hører også broen og Thorvaldsens pavillion, kanalen mellem vestre og østre dam, snegelehøjen, havens ramme, læbæltet og det enkel og karakteristiske statik på næsten 700 m, der løber langs havens tre sider.”

I Gyldendals encyklopædi er følgende opført om haver:

I Danmark tog havebruget sin begyndelse, da Absalon i 1162 indkaldte cisterciensermunken Vilhelm til klosteret på Eskildsø i Iseffjorden og senere til Ebelholt ved Hillerød, hvor han skulle drive klosterhaver. Idéen med klosterhaverne blev overført til herregårdene og senere til bondebefolkningen, og haverne kom bl.a. til at få en vis betydning for udbredelsen af et mere varieret ernæringsgrundlag. Fra øvrighedens side støttedes havebrug med uddeling af træer og frø, og de kongelige haver blev fremstillet som forbilleder. Dyrkningen af køkkenurter vandt stærkt frem ved indkaldelsen af hollandske bondefamilier til Amager i 1516. I deres privilegier stod, at de skulle lære de danske at omgås med rødder og løg og haver at anlægge." Havebrug blev i begyndelsen udelukkende opfattet som nyttehaver med vægt på spiselige arter, mens interessen for prydblom-

ster først opstod i senrenæssancen (sidst i 1500-t.), hvor overklassens haver var stærkt påvirket af tysk og nederlandsk kunst samt af nye, farverige roser, tulipaner, syrener og stauder.

Kulturarven og Præstøs sjæl er blevet filmet

Lokalplanarbejdet i følgegruppen fortsætter. Se film og referater af såvel borgermøder som følgegruppemøder og den spændende byvandring med Peter Bering og Philippine Birckner.

Alt dette og meget mere ligger på hjemmesiden.:

www.praestoemidtby.vordingborg.dk

Forslag til Kommuneplan 2013 i høring

Kommunalbestyrelsen har godkendt forslag til Kommuneplan 2013. Kommuneplanen er kommunalbestyrelsens mål og retningslinjer for, hvordan hele kommunen skal udvikles inden for fx turisme, bosætning, byvækst og landsbyer og det åbne land mm.

Som noget nyt er Kommuneplanen udarbejdet som en digital (web-baseret) kommuneplan på en særlig hjemmeside: www.kommuneplan.vordingborg.dk

Det er ikke lige til at finde rundt i så stort et digitalt dokument, og slet ikke da logikken i afsnittene af og til mangler.

Afsnit, der direkte berører Bevaringsforeningen og bygningsbevaring findes såle-

des: klik først: [Land & Vand](#) dernæst [Natur og Landskab](#) og endelige [kulturmiljø](#). Det er ikke lige til højrebenet at finde!

Forslag til Kommuneplan 2013 er nu i offentlig høring indtil den 5. juni 2013. I forbindelse med høringsperioden holder Kommunalbestyrelsen tre offentlige møder, hvor borgere, virksomheder, foreninger mv. kan komme og høre om og debattere forslaget med Kommunalbestyrelsen og administrationen.

- Den 8. april 2013: Møde om Forslag til Kommuneplan 2013
- Den 18. april 2013: Temamøde om Turismestrategi
- Den 30. maj 2013: Temamøde om erhvervsudvikling som del af erhvervskonference

De tre møder vil blive særskilt annonceret i Sydsjællands Tidende, på www.vordingborg.dk og i Vordingborg Kommunes elektroniske fredagsnyhedsbreve, som du kan tilmelde dig på www.nyhedsbreve.vordingborg.dk

Kommunen foretager oprydning og nedrivning i landdistrikterne

Forslag til nedrivning, Mønvej 106, i Ammendrup. Foto: KMO, marts 2013

Kommunen foretager oprydning og nedrivning i landdistrikterne

Vordingborg Kommune har i året 2013 en samlet pulje på ca. 5,4 mio. kroner til, at foretage en forskønnelse af kommunens landdistrikter, på private ejendomme.

Kommunalbestyrelsen har nu godkendt en udmøntningsplan for denne pulje.

Ejere af ejendomme som er beliggende i landsbyer, ved større veje eller i nærheden af turistattraktioner vil have fortrinsret til ansøgning om tilskud fra puljen.

Der kan ansøges om tilskud til nedrivning af faldefærdige og skæmmende bygninger, tilskud til oprydning på friarealer, bortskaffelse af udtjente køretøjer og endeligt tilskud til renovering af nedslidte bygninger.

Ordningen samt krav til ansøgningsmateriale vil blive annonceret i Sydsjællands

Tidende, samt på kommunens hjemmeside i slutningen af marts. Endvidere vil Vordingborg Kommune gå i dialog med lokalrådene i kommunen for at få udpeget evt. emner til enten nedrivning eller renovering i de enkelte lokalområder. Naboer til aktuelle ejendomme er også velkomne til at henvende sig.

Et forslag til nedrivning kunne være denne ejendom på Mønvej 106 i Ammendrup. Frem til 1970'erne rummede ejendommen den lokale smed. Bygninger og have blev holdt i fineste ordne. Siden har ejendommen lidt en krank skæbne og ser således ud i dag.

Kontakt bestyrelsen

Funktion	Navn	Adresse	Telefon	E-mail
Formand	Karen Margrethe Olsen	Torvet 13, 4720 Præstø	5599 2614	karenmargrethe@dbmail.dk
Næstformand	John Kunze	Bårsevej 23, 4733 Tappernøje	5596 5475	dr.kunze@mail.tele.dk
Kasserer	Niels Stoklund	Lindevej 15, 4720 Præstø	5599 3313	mail@lindevej.com
Sekretær	Hans Thormod Nielsen	Adelgade 85, 4720 Præstø	5599 1177	htn@rmteknik.dk
Skilte- og facaderådet	Peter Bering (formand)	Kragevigvej 17, 4720 Præstø	5599 6089	pb@arkitektbering.dk
Skilte- og facaderådet	Anja Bille Hansen (næstformand)	Adelgade 90, 4720 Præstø	5599 2998	anjabile@yahoo.dk
Medlem	Peter Bering	Kragevigvej 17, 4720 Præstø	5599 6089	pb@arkitektbering.dk
Medlem	Per Jørgensen	Lindevej 32, 4720 Præstø	5599 2215	perlj43@gmail.com
Ansv. Redaktør af bladet	Karen Margrethe Olsen	Se ovenfor		
Præmieringsudvalget	Peter Bering	Se ovenfor		
Formand for fonden	John Kunze	Se ovenfor		
Kasserer i fonden	Peter Bering	Se ovenfor		
Koordinationsudvalget	Karen Margrethe Olsen	Se ovenfor		
Koordinationsudvalget	Hans Thormod Nielsen (formand)	Se ovenfor		
"Det Røde Pakhus"	Karen Margrethe Olsen	Se ovenfor		
Genbrugsmaterialer "Lager-forvalter"	Hans Thormod Nielsen	Se ovenfor		
Suppleant	Sven-Erik Petersen	Torvet 13, 4720 Præstø	5594 1328	svpep@vi.dk
Revisor	Peter Jersild	Torvet 5, 4720 Præstø		jersild@pc.dk
Revisorsuppleant	Ralf Søgaard Mortensen	Abildhøjvej 10, 4720 Præstø	5599 1407	